

TABOR* izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 13. uri z d. umom naslednjega dne ter stane celotno 150 K., polletno 90 K., četletno 45 K., mesečno 15 K. Inzurali po ugovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naroči se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica 15v, 6.

TABOR

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevnica št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, sobota 15. januarja 1921

Številka: 11.

Obnovitev rednega prometa na naših železnicah. Nov vlak Maribor-Pragersko-Ormož. Za ljudske univerze. Boj med rusko in francosko ladijo.

Mariborsko mestno gospodarstvo.

Maribor, 14. januarja.

V soboto pride na naš magistrat novi gospodar, naslednik dr. Leskovarja.

Ne zavidamo mu tega mesta, a ravno zato želimo, da to mesto izpolni čeli mož, pred vsem celi gospodar. Zakaj, gospodarstvo mesta Maribora se nahaja v tistem obupnem stanju, ko gospodar privatnega imetja ne najde drugega izhoda, kot konkurz ali pa — vrv. Krivično bi sodili, ako bi danes, ko je dr. Leskovar političen mrtvec, prav vsa krivda navalila samo nanj. Ne, tako on, kakor njegov prednik dr. Pfeifer sta mestno gospodarstvo že našla, že prevzela v obupnem položaju, v katerega so ga spravili prejšnji gospodarji — nemški župani.

Do vojne je že še šlo, toda vojna je zadnjemu nemškemu občinskemu svetu popolnoma zmešala glavo in srce. Če smo prav poučeni, so v svoji patriotični vročkrvnosti zmetali 13 milijonov mesino-hranilničnega denarja na račun vojnega posojila. In v svojem vsenemškem bojnem razpoloženju so tudi naravnost iz mestne blagajne pometali milijone samo za patriotične pojedine v proslavo Habsburžanom in Hohenzollerem.

Ko je prišla huda vojna stiska in je revnejše nemško in nemčurško prebivalstvo, ki je še leto prej tem svojim mogotcem na vse pretege kadilo z „Heil dir im Siegerkranz!“ iz gladnih želodcev in raztrgano pričelo gonjo proti magistratovcem, tedaj se je pa pokazalo, kako prazne in puhle so bile vse te glave mestnih gospodarjev.

Drago Kotoljski:

Zakaj se je Tone Zeja na Novoga leta žensk opibal.

Tone Zeja je bil v hudi stiski; gospa Stefka ga je pisano gledala, kadar je govoril s Pepco bolj prijazno kot navadno, ali kadar je zvedela, da je bil pri Pepci na stanovanju. Pepca, ki ji je obljubil, da jo še v tem pustu čisto gotovo poroči, ni mogla trpeti gospe Stefke, češ, kaj imajo poročene s samci, saj jih še nam samicam primanjkuje.

Zmerjala je svojo tekmovalko in ji podtikala vse mogoče prestopke napram moškim. V obraz ji seve ni rekla ničesar, pač pa so njene prijateljice imele čast tem več slišati.

Gospa Stefka je ubogega Toneta po eni strani hudo gledala, kadar se je obnašal tako, da je vzbudil v njej ljubosumnost, kar se je žalibog zgodilo v vsaki družbi, če je bilo le več žensk navzočih.

Pravijo, da je ljubosumnost pri ženskah neizbrljiva.

Pepca mu je od drugega konca pošiljala ostre poglede, kremžila obraz in ga opominjala k vztrajnosti v ljubezni. Tako je bil Tone Zeja vedno med dvema zmajema in je moral premisliti

Akcija aprovizacije, v katero so vtaknili težke milijone, se je popolnoma izjalovila. Tudi pri vseh mestnih podjetjih se je pokazalo, da so fineli na vodstvu nameščene ljudi, ki so florirali kot izborni Prusjaki, toda kot slabi poslovojdje. Niti eno mestnih podjetij ni donášalo dohodkov, vsa pa težke izdatke. Mestno knjigovodstvo je moralo poseči globoko v nove dolgove.

In v tem že blizu do konkurza in vrvi obupnem stanju je prišel ne pričakovano prevrat in z njim naša gospodarska nova doba. Vsi, ki smo bili že tedaj v Mariboru in te razmere vsaj od daleč poznali, nismo zavidali mladega vladnega komisarja dr. Pfeiferja, naslednika žalostne avstro-ogrske zapuščine.

Star, izkušen ekonom bi bil tedaj situacijo morda rešil, za mladega, še tako delavnega političnega uradnika pa je bilo to breme prehudo. A ob njegovi žilavi vstrajnosti in smotrenim delom bi bilo še šlo, da ni preveč zaupal ljudem, ki so se pozneje izkazali kot švadroneerji in — nekateri tudi kot navadni sleparji.

Vsak, kdor je zahajal v gotove gostilne, je lahko videl in slišal, kako so ti ljudje razmetavali po mizah tisočake, milijone iz vira mestne aprovizacije. Marsikdo izmed nas je pri tem pogledu zmajeval z glavo, češ, tak prejavni sistem mestnega premoženja ne more roditi dobrih sadov. In res, kmalu je prišlo do žalostnega obračuna. Dr. Pfeifer je z železno roko pometal in pričel iznova.

Kar je sledilo, je znano. Stvarna kritika zlasti o javnem gospodarstvu mora le koristiti, a zlobni, le iz preračunjenih namenov vprizorjeni napadi morejo le škodovati. Zivo nam je vsem v spomni-

prej vsako besedo in vsako kretnjo, da ni bila preveč pristranska. Vedno je tuhtal, kako bi se lepo izmuznil iz zagate, da bi bili obe polovici zadovoljni.

Gospej Stefki je pravil vse mogoče o Pepci; o njeni suhi dolgi postavi, o njenih dolgih škorkljavih nogah, o velikih čevljih, ki izgledajo kakor čolni.

Sploh, da jo le vodi za nos, da bi njegovo razmerje z gospo doktorjevo ne prišlo preveč v javnost.

S tem je bila prva polovica dodobra pomirjena, kajti kot poročena, ni mogla staviti na njega prevelikih zahtev.

Hujši je bila spoved pri drugi polovici posebnih ljubosumnosti. Tukaj je Tone hvalil svojo neomadeževanost; on kot pošten ženin ni tako brezvesten, da bi svojo ljubo Pepco za nos vodil. Kot kavalir se mora viteško obnašati proti poročeni gospe, kaj drugega mu, bog varuj, niti na misel ne pride.

„Sploh si ti Pepce moje popolnoma kaj družega, kot poročena Stefka.“ Tukaj jo ni nazival Stefka, ampak gospa doktorjeva. „Z ustmi polnimi umetnih zlatih zob, s strastnimi polezami po obrazu, ki kar vidno kažejo, kako hrepeni po tebi, mi pač ne ugaja.“ — „Jaz jo naravnost sovražim.“ — „Tudi njena lasje niso pristni, saj vidiš, da nosi cel sop tujih las.“ —

nu, da pokojne klerikalne „Male Novice“ niso opravljale drugega posla, kakor iz zlobnih namenov napadati vladnega komisarja. In ker res ni vse tako šlo, kakor bi bilo moralo, so ti napadi našli presplošne simpatije.

Večina Maribora je bila prepričana, da če bi klerikalci poslali svojega človeka na krmilo mesta, bo naenkrat konec vsemu slabemu gospodarstvu, pa tudi političnim grehom prevelike tolerance do renegatov.

Izpolnila se je ta vroča želja: ravno on, ki je streljal največje kalibre na dr. Pfeiferja, je postal njegov naslednik. To je bil neodpušljiv greh vlade tudi v Beogradu. A ta greh se danes bridko maščuje nad stranko samo, ki je na to mesto poslala svojega najmanj sposobnega reprezentanta dr. Leskovarja. Od vsega mesta tolikanj pričakovani preobrat, je že od vsega početka izostal.

Namesto navzgor, je šlo prav vse navzdol. Ne samo, da je izostalo vse tisto, kar so klerikalci, kar je dr. Leskovar sam v svojih „Malih Novicah“ bičal, ampak vzraslo je baš pod dr. Leskovarjem polno novih grehov — tudi na političnem polju. Na magistratu mu ni bilo dovolj nemškega uradništva, sprejemal je še nove. Preganjal je uradnike, ki so hoteli delati in želeli red. Sklenil je ožje stike s proslulim klavniškim ravnateljem Kernom, izčrpal vso mestno blagajno, razprodajal mestno imovino, podpiral korupcije pri raznih mestnih podjetjih, s svojo brezobzirnostjo povzročil, da smo brez plina, brez luči, brez kopališča, mestne šole brez kuriva — skratka, da je vse temeljito zavoženo.

Edin profit, ki ga je svoji stranki

„Tu imaš dokazov dovolj, da s poročeno gospo doktorjevo ni nič nevarnega.“

Tako se je znal Tone Zeja izrezati, da je bilo vse dobro in da so bile pomirjene i levica i desnica.

Leto dni je Zeja vozil barko svoje ljubezni po razburkanem morju ljubosumnosti.

Kadar ga je usoda zanesla preblizu Scyllae, ki mu je bila z moškimi v radju nevarnejša, se je on kot dober krmar vedno izognil prehude dotike.

Tudi v vrtnec ni nikoli popolnoma zavozil, ki mu ni bil sicer tako nevaren. Scylla je bila hujša od Charybde.

Mož Stefkin je kot malo možkih o ženini zvestobi bolj preptican, nego o svoji lastni. Zato se je z veseljem posvečeval delu, v katerem mu v pedanteriji ni bilo para.

Moževa strah do dela je veselila tudi njegovo ženo Stefko; ona je v njegovi odsotnosti v pisarni opravljala uradne ure doma z Zejo.

Brala mu je levite, opominjala ga k vztrajnosti v zvestobi in k vztrajanju do konca. Kar jima je še časa ostalo, sta ga porabila za „špoganje“ prave ljubezni.

Tone je bil vedno presplošen z delom; tekal je od Pepce k Stefki, od Stefke k Pepci.

prinesel, je bilo ljubimkovanje z renegati.

Mestne blagajne prazne, mestne ulice polne nesnage in razdrapanje, v vseh mestnih podjetjih sama pasiva, zastoj plinarne in kopališča, polom v mestnem kinu, v narodni politiki, celo vrsto košev polnih narodnih grehov, splošna nezadovoljnost. To je ves blagoslov, ki ga dr. Leskovar zapušča kot vladni komisar svojemu nasledniku.

S seboj v pokoj vzame g. dr. Leskovar samo polne žepe dohodkov vladnega komisarja za dnevno pol ure dela in svoji stranki prinese veliko — porcijo blamaže, — ako se namreč stranka še spominja pisave v svojih „Mladih Novinah“.

Dr. Fran Hojnik:

Policijski kazenski postopek.

G. tovariš dr. Müller poroča popolnoma strokovno o našem kazensko pravnem redu ter navaja razne nedostatke istega in zlasti graja njega zastarelost. Osumljenec, ki je izročen na milost in nemilost preiskovalnemu sodniku, je naenkrat v preiskovalnem zaporu odrezan od sveta in joj njemu, še je preiskovalni sodnik ozkosrčni starokopitnež, brez širšega socialno političnega obzorja, ki ne vidi v osumljencu človeka, ampak zverino, katero je treba ukrotiti z vsemi inkvizicijskimi sredstvi, s katerimi razpolaga. Ravno tako nam je pojasneval umevno razburjenost javnosti glede kazni, ki jih odmerjajo sodišča za razne delikte. Krivda pa tam tudi ne zadene gg. sodnike, ampak naš stari kazenski zakon, ki ne odgovarja več današnjim razmeram in pravnemu čutu naroda. Casi so se spremenili in mi živimo danes popolnoma drugo živ-

Siromaku ni ostajalo toliko časa, da bi vsaj v uradnih urah obiskal svojo pisarno. Včasih je pa bil urad vendar tako srečen, da je sedel v njem Tone Zeja in stisnil kako uradno uro in pušec cigarete premišljeval o novih zavojevalnih načrtih.

Leto se je bližalo h koncu; prišel je Silvestrov večer, dan nesreče in jeze za Zejo.

Veseli se je Tone, da bo srečno zaključil za pretečeno leto težko in odgovornost polno pot ljubezni. Ura še ni udarila polnoč, ko pokliče gospo Stefko na hodnik, da jo tu še enkrat v starem letu v polmraku poljubi.

Bistre Pepčine oči so nesrečnežu — sledile.

Ravno se je gospa Stefka topila v objemu njegovih rok, ko gre mimo nevesta Pepca.

Ni rekla ničesar; robec je držala na očeh in jokala; popolnoma naravno, ker se pri ženskah vsi duševni pojavi izražajo z jokom.

Ubogi Tone! Tukaj mu je ugasnil žareč ogenj ljubezni, vzletel je klobuk in šel domov v posteljo, premišljujoč svojo žalostno usodo.

Drugi dan je dolgo ležal. Ko je vstal, je hodil klaverno okoli, žensk pa se je celi dan ogibal, tako ga je poparil Silvestrov večer.

genje kakor naši stari očetje, nove življenjske potrebe so rodile nove nazore v življenju in marsikaj, kar se je prej smatralo za kaznjivo, se mora danes smatrati kot socialno upravičeno in dopustno.

Naše pravnike čaka tedaj velika in težka naloga, spraviti zakone v sklad z mišljenjem in moralo naroda ter z gospodarskimi in socialnimi potrebami istega. Vsaka kazen mora biti, če je še tako trda, tudi humana in vsako kazensko zasledovanje ter kaznovanje mora biti socialno pravično, zato pa mora imeti tudi sodnik večje pravice glede spremembe zakonito predpisanih kazni, kakor pač to vsak individualni slučaj zahteva.

V zadnjih dveh letih se je sicer že nekaj malega popravilo v kazenskem zakonu, pravni red pa je ostal kakor je bil. Ostal pa je tudi kazenski postopek pri naših političnih, policijskih, carinskih in dohodarstvenih oblastih. Govoriti hočem le o kazenskem postopanju pri političnih oblasteh ter navesti iz svoje prakse en slučaj, iz katerega se vidi, kako daleč smo še od modernega kazenskega postopka naprednih držav.

Poverjenišvo za socialno skrb je izdalo naredo št. 51, glasom katere zaukazuje, da mora vsakdo, ki kupi kakšno živinčico v kraju enega okrajnega glavarstva ter ga hoče odpeljati v okoliš sosednjega okrajnega glavarstva, imeti takozvano odpredno izkaznico. Celokupna deželna vlada je potem to zelo pametno naredbo po preteku nekaj časa razveljavila. Zgodilo se je pa sledeče:

Pošten in vseskozi čistan mariborski mesar in posestnik, vedno narodno zaveden in velik podpornik slovenskih narodnih društev, ki je tudi v narodnem duhu odgojil svoje otroke, je kupil 2 telci v Slov. goricah in jih dal gnati v Maribor. Mislil, da so telci iz okoliša mariborskega okrajnega glavarstva, se ni pobrigal za vsebino potnega lista, ki ga je izročil gonjaču živinčet. Pred Mariborom pa ustavi gonjača orožnik ter konstatira, da ste živinčeti iz okoliša okrajnega glavarstva Ljutomer ter to takoj javi okrajnemu glavarstvu v Ljutomer, ki seveda izreče drakonsko sodbo. Mesar je zakrivil prestopok zgoraj imenovane naredbe ter mora plačati globo 2000 K in še povrh naj sedi dva dni zaporu. Priziv ni imel željenega uspeha ter se je sedaj cela zadeva morala predložiti ministrstvu za prehrano in obnovo dežel kot nadzorstvenemu oblastvu, da izreče svojo sodbo.

Zanimivo pa je, kako je prišlo v tem slučaju, ki ni osamljen, ker se splošno tako prakticira, do sodbe. Na podlagi orožniške ovadbe se je zaslislal osumljenec po policijskem komisariatu, kjer je še le zvedel za svoj pregrešek. Pri zaslišanju ni bila dopustna intervencija zastopnika. Zastopniku tudi nikdar ni dovoljen vpogled v akte, vsled česar je tudi nemogoč vsak pogovor. Nemogoča je torej kontrola zastopnika med zagovorom klijenta in tudi nad tem, v kolikor se izvedejo predlagani razbremenilni dokazi. Nemogoča je tudi kontrola zagornikov nad poročili raznih policijskih organov o zasebnem življenju in o glasu obtoženega, kar je zelo važno, ker taka poročila niso vsikdar točna, kar se mi bo težko oporekalo. G. glavar vidi tedaj pred seboj razne relacije svojih poizvedujočih organov, ne pozna pa obtoženega, ne pozna njegovega življenja in ne v kakšnem

razmerju živi s svojimi someščani, sicer mu pa tudi ni preveč mar zato, saj ni obtožen v njegovem okolišu, za njega je tujec in takemu je lažje biti sodnik.

Kazensko pravni red vsaj prizna vsakemu osumljencu sodnika v njegovem okraju, ki je poučen o razmerah in odnošajih dotičnega prebivalstva, tu pa se naenkrat čisto revolucionarno najde sodnik v osebi okrajnega glavarja v drugem okolišu, da izreče policijsko kazen nad človekom, ki ni iz njegovega pašalika.

Ni pa samo moj namen opozoriti merodajne činitelje na ta naš reakcionaren kazenski postopek pri političnih oblastih, omeniti hočem zlasti še to, da se tudi kaznovanje kot tako ne ujema z današnjimi pravnimi nazori ljudstva in da isto kvari ugled države in uradnikov.

Tuj glavar, ki ne pozna predživljenja obtoženega, ki mu ni znan njegov ugled med meščani in ki se ni prepiral o njegovi narodni požrtvovalnosti, izreče nad človekom radi malenkostne neprevidnosti zaporna kazen in mu pritiska na čelo žig zločinca in deželna vlada, ki je odpustila vsem mariborskim zagrizenim nemškutarskim in židovskim navijalcem cen in verižnikom zaporno kazen, je kakor nalašč na veselo vsem tem potrdila sodbo, mogoče celo na predlog g. okrajnega glavarja? Ne očitam g. okrajnemu glavarju ničesar, on je mogoče preobložen z uradnimi posli in hitro vrši svojo uradniško dolžnost. Cuditi se je le deželni vladi, da zamore kaj takega brez uradnih poizvedb potrditi.

S takimi sodbami ne zadene samo obsojenca, ampak v veliko večji meri mariborske Slovence, ker se s tem slabi naša moč in in krepi prepotenca naših sovragov, ki, kakor se bahajo, dosežejo kar hočejo.

Je to resen apel v resnem času. Kaznujte vsakogar, če je kaj zakrivil, ne uničite mu pa radi malenkosti z zaporno kaznijo eksistenco in onemogočite našemu človeku meščanu, ki ga spoštujemo sožitja v družbi poštenjakov, ker tega po mojem mnenju ne velja interes države!

Notranja in zunanja politika.

* **Klerikalci zapustijo Beograd?** Kakor vsi klubi, tako sta tudi muslimanski in „Jugoslovenski“ izročila vladni svoje zahteve. Oba sta med drugim zahtevala tudi avtonomijo pokrajin v sedanjih mejah. Na razgovoru Pašića s Korošcem je Korošec to klerikalno zahtevo znova ponovil, nalezl pa je pri Pašiću na oster odpor. Pašić je izjavil, da vlada na to ne more pristati, ker bi to pomenilo, da ostane vse pri starem in bi bilo ujedinjenje brez pomena. Korošec je na to zagrozil, da bo njegov klub vsled tega prisiljen zapustiti Beograd. Na to grožnjo pa je Pašić mieno odvrnil, da mu tega nihče ne bo branil. S tem se smatra pogajanja s klerikalci za definitivno končana. Vprašanje je sedaj, če bodo klerikalci ostali zvesti svoji grožnji ter bodo res zapustili Beograd.

* **Pogajanja z zemljoradniki.** Pogajanja med demokrati in radikali ter zemljoradniki za vstop v vladu se nadaljujejo. Demokrate zastopa Davidović, radikale Pašić, zemljoradnike pa Larić in Pucelj. Davidović je izjavil, da se demokratska stranka strinja z vsemi točkami zemljoradniškega programa, razen z dvema, na tudi proti temu ima prin-

cipijelnih nasprotstev. Pašić je izjavil, da še nima odgovora radikalne stranke, da pa v splošnem tudi radikali niso proti njihovemu programu.

* **Odgoditev konference premijerjev.** Vsled francoske vladne krize je konferenca premijerjev, ki bi se imela pričeti 9. februarja, odgojena za poznejši čas.

* **Atentat na Lenjina.** O priliki osmega sovjetskega kongresa v Moskvi je bil izvršen na Lenjina atentat. „Investija“ trdi, da Lenjin ni bil zadet, ker pa je sedaj nenadoma bolan in sploh ne zapusti svojega stanovanja, se sodi, da je bil ranjen.

* **Italija slepomiši.** Sedaj, ko je bilo že vse pripravljeno, da se izprazni ona ozemlja, ki pripadejo po rapalski pogodbi nam ter so bile tudi že določene naše čete, ki naj izpraznjena ozemlja prevzamejo, je pričela Italija znova slepomišiti. Poslala je v Beograd noto, v kateri zahteva odgoditev izvedbe rapalske pogodbe do meseca maja. Na to naša vlada umevno ne bo mogla pristati ter bo odgovorila v tem smislu, da je treba pogodbo takoj izvršiti.

* **Polom boljševiškega sistema.** Boljševiški sistem se v Rusiji vedno bolj ruši, reforma za reformo se mora umikati starim zdravim in utrjenim običajem. Tako so sedaj boljševiki odpravili tudi vojaške sovjele ter prepovedali vojakom udeleževati se političnega življenja. Vojaki morajo biti brezpogojno pokorni častnikom in nimajo več pravice kritizirati njihovih odredb in ukazov.

V soboto, 15. januarja 1921
vsi na

plesni venček

„Olepševalnega društva“

v sijajno okrašeni Götzovi dvorani!

.....

Dnevna kronika.

— **K. Vrstovškemu nekrologu** se nam še poroča: Za napredno javnost je Vrstovšek končal. Na svoj laži-nekrolog pa bo že še dobil zaslužni odgovor od poštenega učiteljstva, nad katerim je dve leti vihtel svoj strankarski bič. Človek, ki si drzne naštevati med svoje zasluge tudi šolske razmere v Prekmurju, pač ne zasluži drugega, kot bič. Nas more le z zadoščenjem navdajati zavest, da se je ravno med Vrstovškovim paševanjem decimirala Sloveščarja in da iste ravno v svojem torišču, v Mariboru, kjer je pritiskal s celim uradnim aparatom, ni mogel priklicati v življenje. Edino resnično iz Vrstovškove samohvale je to, da smo po polomu na Koroškem dobili dovolj učiteljstva in to je pač tudi edina zasluga Vrstovšek-Brejščeve dvoletne strankarske strahovlade. In takšni ljudje si še upajo na sonce!

— **Koncesije in naša obrtna oblast.** Najtužnejšo zgodovino osamosvojenju Jugoslovenov v Mariboru nam piše dan za dnevno nadvomno izmed vseh naših uradov naša obrtna oblast. Kdor je to oblast sestavil v Mariboru, ta pač nima nobenega pojma ne o obrti, najmanj pa o jugoslovenskih državnih interesih. Vsaj oni, ki to oblast predstavljajo, nimajo niti toliko avtoritete, da bi par upornim renegatom ukazali napise nad lokali. In če pogledamo kakšnim ljudem se izdajajo koncesije, se moramo nehoti predstavljati, da živimo še v dobi pod avstrijskim županom dr. Schmidererjem. Ne samo to, še veliko slabše. Preje so Nemci pazili na to, da so koncesije dobivali v prvi vrsti domačini, v drugi vnanji izraziti nemško nacionalci. Zdaj pa je naših obrtnikov najmanj, zato pa največ raznih tujih dvomljivih izkoriščevalcev. Protežirajo se tudi naši

Nemci. Ali res ni nikogar, ki bi bil še višji, kakor je naša obrtna oblast in bi napravil skrajno potrebno preosnovo te oblasti?

— **Kje je vrhovni „Narodni svet za Koroško“?** Vedno bolj pogosto se pojavljajo po naših novinah vesti, ki kličejo po pojasnitvi glede raznih „Koroških zadev“, kar je pač popolnoma opravičeno. Nemški „Heimatdienst“ na Koroškem vrši nemoteno dalje lumparije, ki niti najmanj ne odgovarjajo predpisom tudi po Nemcih podpisane sanžermenske mirovne pogodbe, pa ne vemo zakaj naš „Narodni svet za Koroško“ ne bi mogel vršiti svoje naloge dalje in sicer sedaj s podvojeno silo, ko vendar Koroška zadeva še ni rešena in bi nas morala ravno sedaj še bolj zanimati, kakor poprej, ko smo bili zmage sigurni. Rapalska pogodba je podpisana in z njo so odpadli vsi obziri na levo in desno, da lahko z odprtim vizirjem korakamo proti svojemu cilju: rešitvi naših koroških bratov izpod barbarskega Nemškega jarma. Na ljudi, ki pravijo, da je ta naš narod, ta jarem sam hotel, pogledimo z prezirom od glave do pete in hitimo mimo njih našim bratom na pomoč. Prerekanja po novinah nam ne bodo veliko pomagala, temveč škodovala, zato naj pa vzame vajeti v roko zopet naš „Narodni svet za Koroško“ in naj vsaj paralizira delovanje „Heimatdiensta“ tam, a obenem naj mu zabija take protikline, da bode nekega dne zletel tja čez drugo demarkacijsko črto pri St. Vidu. Pa tudi naša javnost čaka na oficijelno poročilo v tem pogledu edino kompetentnega „Narodnega sveta“, čemur so v dokaz razne vesti v naših novinah, kakor tudi laži, ki se jih je širilo po plebiscitu namenoma, da se zakrije za gotov čas pravega krivca katastrofe, ki ni tako brezupna, če hočemo zopet vse sile napeti, da to katastrofo oblažimo, oziroma popravimo. — Rožan.

— **Dr. Mravlag gre.** Sem dolgo upal in se bal slovo sem strahu, upam, — tako si je žvižgal vodja naših nemških zagrizencev, advokat dr. Mravlag, ki je končno uvidel, da Jugoslavija trdno stoji in z njo za vedno slovenski Maribor. Sklenil si je torej preseliti s svojim nadebudnim sinčkom v Celovec, kjer bo vstopil z nekim nemškim advokatom v kompanijo. Vso svoje premoženje v Jugoslaviji je prodal, njegovo pisarno pa prevzame znani renegat iz Podplata, ki se je tudi izkazal pri političnih procesih proti Slovincem leta 1914. Upamo, da si bo dr. Mravlag pred obhodom še temeljito ogledala davčna oblast in zlasti vpoštevala njegovo znano obogatitje v in izven pisarne med vojno. Konstatirati pa moramo, da se je dr. Mravlag končno vendarle izkazal kolikor toliko moža: ni mogel prenesti ponižanja in se torej raje umakne iz kraja bivše svoje mogočnosti in časti. Tega ponosa pa njegovi epigončki Orosel Juritsch in junak iz Podplata gotovo nimajo in ga nikoli imeli niso.

— **Moško učiteljšče — kloster?** Poročali smo že, kako izrablja katehet Vreže svoje začasno vodstvo moškega učiteljšča v klerikalne namene. Zadnji čas si je nekje nabavil (na čigave stroške?) ogromne svetopisemske podobe in z njimi naravnost preplaval hodnike učiteljšča. Manjka torej samo še pri vhodu žegnana voda. Pa Vreže ima vedno smolo s svojimi izventurnimi izprehodi: dijaki namreč njegovo izzivanje primerno kvitirajo. — Skrajni čas je že torej, da dobi zavod svojega ravnatelja!

— **Lepe perspektive za znižanje cen** v naših trgovinah se nam kažejo, če gledamo na plodonosno delo naših carinarikov. Kakor svojčas ruski vjetniki, tako obhajajo danes tudi ti gospodje katoliške in pravoslavne praznike. Ker je obojih precej po številu, odpade delo skoraj pol meseca. Pri carinarni tudi ni bogve kakega reda, zdaj ni tega, potem spet drugega akta in tako doživimo slučaje, da leži nad vse potrebno blago po 7—10 in še več tednov na carinarni. Za 100 kg se računani 150 K lezarine na dan, cel vagon toraj 160 K. Leži blago, kakor se to zgodi le pravečkrat, do 10 tednov v carini, ki se je samo vsled lezarine podražilo za 11.200 kron. Carina se

računa seveda še posebej. Mi smo vajeni brzega in točnega dela, ker čas je zlato, in nočemo, da bi samo zaradi "ima vremena" nekaterih gospodav pri carini morali trpeti vsi. Kdor ni zmožen za delo, ali noče delati, pa ajdi, in daj prostora drugemu, ki zna in rad dela.

— **Italijanska vlada in visokošolci iz zasedene Slovenije.** Italija, ki nam je s svojo grabezljivo roko odtrgala najboljši del Slovencev, dobro ve, kaj pomeni narodu inteligenca. Zato se prav nič ne briga za one svoje visokošolce iz zasedenega ozemlja, ki študirajo po univerzah v tujini. Računa pač popolnoma pravilno: Kadar bo narod brez izobražencev, bo lažje obračunati z njim. V sami Pragi na pr. je 1/3 slovenskih dijakov samo takih iz zasedenega ozemlja, ki ne uživajo od Italije prav nikake podpore. Njih materijelno stanje ni zavidanja vredno. Po bratovski si delež ostalih slovenskih dijakov v skupni, popolnoma nepolitični, strogo ekonomski "Slovenski dijaški zadrugi v Pragi", krize in težave dijaškega življenja. Kdor uvidi, da besede prazne ne zaležejo nič in da je treba tu z dejanjem nastopiti, se mu nudi prilike dovolj, da aktivno sodeluje in stekel si bo vrhu tega še hvaležnost dištava. Prispevke je poslati na: Jadransko banko v Ljubljani, na račun "Slovenske dijaške zadruge v Pragi".

— **Admiral — sluga.** Tistim našim obmejnim nemškim rogoviležem, ki so se preobjedli jugoslovenskega kruha in naše potrpežljivosti, da jih sploh še trpimo med nami, serviramo na prepolno mizo sledeče suhe in žalostne podatke iz blaženega nemško-avstrijske republike: Kontreadmiral Bauer, moč svoj čas vsega dobrega presit, pred katerim je trepetalo toliko krepkih mož, kateremu se je vse klanjalo, živi sedaj na Dunaju v penziji. Ker dobiava samo 700 nemško-avstrijskih kron pokojnine, z njo seveda ne more živeti. Zena mu je zbolela in mora za njo plačevati v sanatoriju, dva otroka ima na prehrani v Holandiji, on sam pa se je vdinjal kot sluga v neki trgovini. Ker nima dovolj denarja za tramvaj, mora vsako jutro ob 6. uri peš odhajati z doma poldrugo ury daleč. Tam nosi drva, premog, kuri peči, skratka opravlja dela, kakor jih morda ne opravljajo tisti, ki so bili prej njegovi slugi. Sloveči poveljnik "Zente", Pacher, je istotako na Dunaju brez sredstev in brez strehe skozi deset dni prenočeval na klopih v parku. Končno je po listih prosil prenočišča. In res, usmilili so se ga dobri ljudje in tako je zahajal skozi dva meseca vsako noč k drugi družini, na drugo posteljo. Ko se mu je to življenje v svobodni republiki zastudilo, je izginil iz Dunaja. Italijani so ga namreč spravili v Pulj, kjer služi Italijanom za pilota.

— **Elementarna revolucija.** Južna Amerika je bila že od decembra preteklega leta pozorišče elementarnih revolucij (vulkaničnih izbruhov, potresov) po učinku in obsegu tako silovitih, kakor jih že dolgo ni bilo. Gorovje v Andah se vseda do 70 m, več vulkanov bruh s plamenom do 300 m višine. Mnogo ozemlja s prebivalci vred je izginilo. Slične prirodne revolucije se vrše v južni Italiji in na Japonskem. Vpliv teh izrednih dogodkov občutimo tudi mi po izrednem vremenu, ki nam v kratkem prinese novih presenečenj. Prognoza: nestanovitno, vetrovno, krajevno viharo vreme s krajevno večjimi padavinami.

— **Senzacija za Maribor** bo letošnji plesni venček "Olepševalnega društva", ki se vrši v soboto dne 15. januarja t. l. v Götzovih dvoranah. Predprivave se vrše v tako velikem številu, da lahko prištevamo to prireditel kot najzabavnejšo in najuspelejšo v letošnji predpustni sezoni. Za to nam priča posebno dejstvo, da so prevzeli opremo raznih šotorov tukajšnji trgovci sami. P. n. udeležence izrečno naprošamo, da se udeležijo tega plesnega venčka le v promenadnih oblekah. Preskrbite si pravočasno vstopnice, ker se bo pripustilo le prireditvi le omejeno število gostov.

— **Mariborska mestna plinarna** bo začela delovati zopet v nedeljo 16. t. m. Od tega dne dalje bo dobavljala redno kakor poprej plin za luči kakor tudi za obrate.

— **Sejo širšega odbora** sklicuje Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo na torek, dne 18. januarja 1921 ob pol 3. uri popoldne v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila načelstva. 2. Poročila tajništva. 3. Trgovska pogodba z Italijo. 4. Nove monopolne odredbe. 5. Iztirjavanje in odmerjanje davkov. 6. Oprostitve od prometnega davka. 7. Raznoterosti.

— **Citalnica v Slov. Bistrici** priredi dne 1. februarja 1921 ples v dvorani Okrajne hranilnice, pri katerem svira vojaška godba na lok. Pričetek 19.30. uri. Vstopnina 25 K za osebo. Rodbine 20 K za osebo.

— **Policijska statistika.** Tekom preteklega leta 1920. je došlo na policijski komisariat v Mariboru 45.770 vlog. Aretiranih je bilo 1820 oseb radi različnih deliktov, od teh je bilo oddanih v stanju zapor 756 oseb sodišču, sicer sodišču prijavljenih 732, policijsko kaznovanih je bilo 887 oseb na denarne globe in zaporne kazni. Prijav radi deliktov (zločinov, pregreškov, prestopkov) je bilo 2375, prijav proti neznanim storilcem 1184. Iznanih je bilo 18 inozemcev, odgonskim potom odpravljenih 1362 oseb, dezertirjev je bilo prijavljenih 42. Izgubo oziroma najdbo se je prijavilo v 371 slučajih. Raznih licenc in dovolitev je bilo izdanih 321. V dobi obstoja policijskega komisarijata od 1. marca 1919 do 31. decembra 1920 je bilo izdanih 248 orožnih listov. Radi tajne prostitucije je bilo aretiranih in zdravniško preiskanih 93 žensk, od teh je bilo 31 oddanih v bolnico. Potnih dovoljenj za tu- in inozemstvo je bilo izdanih 14801.

— **Za vojvodinske odvetnike.** Ministrski svet je na svoji seji prejel uredbo o izpremembah zakona o odvetnikih in koncipientih v Bački, Baranji in Banatu. V Novem Sadu se osnuje odvetniška zbornica.

— **Naši ujetniki iz Rusije v Bukarešti.** Iz Bukarešte poročajo, da je tje dospelo iz Rusije nekaj naših državljanov, ki izjavljajo, da doslej niso mogli priti, ker so bili bolni in jim je bil vsled tega nemogoč povratek v domovino.

— **Prepovedan zemljevid.** S sklepom ministrstva za notranje stvari, št. 29.297 od 30. decembra m. l., je na zahtevo ministrstva za prosveto prepovedano izdajanje in razpečevanje velikega stenskega zemljevida kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, izdanju umetniške naklade zavoda Josipa Zakloviča v Zagrebu.

— **Poštna stavka v Avstriji.** Po poslednjih ukrepih strok. organizacije se prične poštna stavka že ob 18. uri. Tehnična unija se je izjavila za solidarno. Štiri ure po pričetku poštne stavke bi se torej pričela vzajemnostna stavka brzojavnih in telefon. nameščenecv po vsej Avstriji.

— **Odstranitev spomenika cesarja Friderika III.** Občinski svet v Beutnu je sklenil, da se odstrani leta 1910 postavljeni spomenik cesarja Friderika III.

— **Dunaj — mesto internacionale.** Dunajski mestni senat je sklep mestnega sveta, po katerem naj bodo napisi na državnih poslopih in cestnih železnicah samonemski, preklicani. Po tej naredbi bo dosedanj strog nemški značaj mesta Dunaja izginil.

— **Novi čehoslovaški konzul na Dunaju.** Čehoslovaskim konzulom na Dunaju je bil imenovan bivši poslanik v Vatikanu, profesor Kvosta, med tem ko je bil imenovan generalnim poslanikom na Dunaju dr. Ullrich.

Sokolstvo.

o **Mariborski Sokol** naznanja, da odpravlja redne debatne večere za člane, članice in prijatelje sokolstva s predavanjem brata Pirca "o sokolski misli", ki se vrši danes, 15. januarja zvečer v II a-razredu državne realke (parter desno). Začetek točno ob 20. uri (8. uri zvečer). Zdravo!

o **"Sokol" v Mariboru.** Da se omogoči revnejšim članom "Sokola" nabava telovadne obleke in opreje, se bo

v to svrhu pobiralo prispevke. Tozadevne nabiralne pole so pri bratih Zorko in Vršič, magistratni uradnikih, pri bratu Gortan v kavarni "Central" in pri bratu Majer, trgovcu na Glavnem trgu. Mariborski "Sokol" ima sicer znatno število telovadcev, ali še potrojilo bi lahko, če bi vsak član in prijatelj telovadbe storil po možnosti svojo dolžnost.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V petek 14.: Zaprt.
V soboto 15.: "Mrak". Ab. A—17.
V nedeljo 16.: Popoldne ob 13. uri: "Caridine Amaceonke". Zvečer ob pol 8. uri: "Revček Andrejček". Izv. abon.
V ponedeljek 17.: Zaprt.
V torek 18.: "V vodnjaku" in "Lepa Galathea". Abon. C—15.

Kultura in umetnost.

— **K premijeri Petrovičevega "Mraka".** Danes v soboto nam bo predstavilo naše slovensko narodno gledališče prvič našega dramatika Petra Petroviča. Ta plodni pisatelj črtic in dramatičnih del je med Hrvati in Srbi že davno poznan, osobito kot dramatik. Poznan je osobito pod imenom "Pecija". Njegove resne drame so: "Rkač", "Duše", "Suma", "Mrak", a šaljive "Pljusak", "Cvor", "Unaviljima", "Rod", "Gizme", "Mala". V teh delih je postavil na pozornico svojo drago Liko, kršno domovino nezlomljivih ljudi, katerim vse nezgode po tvojnicah in gozdovih niso odvzele karakternih narodnih potez niti tedaj, ko so se za skorjo kruha klatili po širokem svetu. Svojih junakov ne idealizira, temveč jih prikazuje takšne kakršni so: otroci narave v kateri žive ter radi tega kažejo svoja čustva v vzvišeni enostavnosti krepkega govora in razvijajo strasti z elementarno silo. Tudi Pecija je pravi sin tega prirodnega sveta ter je radi tega pravi narodni pisatelj. V drami "Mrak" nam predstavlja pisatelj povratek oslepelega vojaka na propadajoči dom. Strast njegovega počima in neplodne vojakove žene rušijo nekdanje srečno seljaško družino. Zena napravi iz enega moža ubijalca, iz drugega pa prosjaka.

— **Jadranka.** Naše vrle primorske Slovence so počele izdajati z novim letom v Trstu svoje lastno glasilo, mesečnik "Jadranska". Prva številka prinaša: Naša svrha (Uredništvo). M. Gregoričeva: Razglednica. — Gracijanova: Rodnemu jeziku. — Vzgojiteljica: Vzgojne dolžnosti. — M. Stepančičeva: Zamek. — Rodoljubkinja: Posnemajmo dobre nauke. — Italška Slovenka: Resignacija. Posamezna številka "Jadranske" stane 80 cent.; letno 10 L. Urejuje jo ga. M. Gregoričeva. Poverjenica "Jadranske" za Jugoslavijo je g. Nada Perotova v Ljubljani, Dunajska cesta 6, 3. nadstr., kjer naj se tudi naroča.

— **Mladika.** Pomankanje leposlovnega glasila je bilo po zasedbi naših primorskih zemelj po Italijanih najobčutnejše. Našli pa so se ljudje, ki so imeli že po par mesecih pogum, pričeti izdajati za zasedeno ozemlje posebno literarno glasilo. Tako je prišla v svet "Njiva". Toda "Njive" so se polastili socialisti in tako je že po nekaj številkah izgubila zaupanje narodnih inteligentov ter je morala prestat. Dolgo pa ni naše Primorje ostalo brez svojega literarnega glasila. V prvi polovici lanskega leta je zagledal v Gorici dnevno luč drugi slovenski literarno — družinski list "Mladika". Izhajal je mesečno ter je do novega leta izšlo 9. številka. In "Mladika" je obstala ter stopa sedaj prenovljena, povečana in poglobljena kot družinsko beletrističen polmesečnik v drugo leto svojega življenja. Ker je to edini list te vrste v naši italijanski Sloveniji, mu želimo krepkega uspeha in priporočljivo bi bilo, da bi našel naročnikov tudi v svobodni domovini.

— **Dr. A. Ogris, Borba za jugoslovansko državo.** V Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka političnih, gospodarskih in socijalnih spisov VII. zv. Cena K 32, po pošti priporočeno K 1.80 več. Za našo javnost povsem nove stvari odkriva Ogrisov spis. Vsled stroge avstrijske cenzure smo med vojne

le malo slišali, kaj delajo naši izseljenci v tujini in kako se trudijo, da bi pridobili zapadne države za našo nacionalno državo. Le tuintam je tajno krožila kaka novica, ali pa smo iz raznih avstrijskih protiodredb sklepali, da se mora v tujini nekaj pripravljati. O delovanju Jugoslovenskega odbora, katerega predsednik je bil Trumbić, smo le malo vedeli. Njegovo delovanje, zlasti njega slovenskih članov, nam odkriva sedaj Ogris. V "Borbi" nam popisuje kako je agitiral v Franciji, Angliji, Italiji in Ameriki, kako je prišlo do dobrovoljniške akcije, kako se je sklepala krška deklaracija, vršil rimski kongres zatiranih narodov in kako se je amerikansko javno mnenje postavilo na našo stran. Ogrisova knjiga je jako aktualen spis, ki ga bo z velikim zanimanjem čital vsak inteligent. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Najnovejša poročila.

Obnovitev rednega prometa.

LDU. Ljubljana, 14. jan. Obratno ravnateljstvo Južne železnice objavlja: Redni osebni promet se vzpostavi v ponedeljek, 17. tm., v istem obsegu, kakor pred ukinjenjem. Poleg tega se od 17. tm. naprej uvede na progi Maribor — Pragersko — Ormož še osebni vlak z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 7.10, prihod v Pragersko ob 7.40, odhod iz Pragerskega ob 7.56, prihod v Ormož ob 9.07, odhod iz Ormoža ob 9.48 in prihod v Maribor ob 13.14.

Za ljudska vseučilišča.

LDU Beograd, 13. januarja. Na snočni seji akademškega senata beograjskega vseučilišča se je sklenilo, da se prične z delovanjem v svrhu širjenja prosvete med širšimi krogi ljudstva. Ustanovile se bodo posebne ljudske univerze, v katerih se zedinijo vse prosvetnih in ostalih udruženj. Dr. Gavrilović, bivši rektor beograjskega vseučilišča, je izvoljen, da potuje na Dansko, Švedsko in Norveško, kjer so ljudska vseučilišča najbolj razširjena, da proučuje organizacijo in metode teh institucij.

Boj med francosko in boljševiško ladjo.

DKU Carigrad, 13. januar. (Havas.) Poroča se, da je bil napaden francoski rušilec "Sarcabane", ki je patroliral v Crnem morju, da prepreči tihotapstvo orožja, pri Novorosijsku od nekega boljševiškega parnika. Francoski rušilec je odgovoril z ognjem in je slednji dohitel parnik, ki se je ponesrečil na obrežnih čerch.

Poštna stavka se razširila tudi na železničarje.

DKU Inomost, 13. januarja. Poštno ravnateljstvo sporoča, da so se železničarji izjavili solidarnim z nepragmatičnimi poštними nameščenici, tako da se strankam ne bo več dostavljalo pisemskih in zavojnih pošilk.

Propaganda za zvezo narodov.

DKU Mian, 13. jan. (Stefani.) V večerajšnji seji propagandne konference za zvezo narodov so govorili razen predsednika Rouffinija avstr. delegat Dumbay, ki je obrazložil tragični položaj Avstrije, kakor tudi nemški delegat Jeck, ki je izjavil, da hoče vstopiti Nemčija v zvezo narodov, vendar ne kot neljub gost. Italijanski delegat Janni je pripomnil, da mora biti Italija pripravljena proti restavraciji Habsburžanov.

Za častnike.

LDU Beograd, 13. januarja. Po načrtu za določanja činov vseh aktivnih in rezervnih častnikov se sestavi komisija, v kateri bodo sodelovali poveljniki vseh armij in nekaj višjih častnikov. Smatra se to za potrebno zato, da se v bodoče napredovanja pravilno vršijo.

Promet v Bosni.

LDU Beograd, 13. januarja. Kakot doznava ministrstvo za promet, se na vseh progah v Bosni vrši normalni osebni in tovarni promet.

Vasović obtožen veleizdaje.

LDU Beograd, Kasacijsko sodišče je odobrilo odlok, s katerim se general Vasović stavi pred sodišče radi veleizdaje.

Gospodarstvo, trgovina.

| **Nová továrna vagonov.** V Brodu na Savi se bode osnovala nova tvornica vagonov z imenom »Prva jugoslovenska tvornica vagonov, lokomotiv in mostov d. d.« Delniška glavica bo znašala 20 milijonov kron. Ta kapital se namerava tekom treh let zvišati na 200 milijonov kron. Tu se ne bodo samo gradili vagoni, lokomotive itd., temveč tudi popravljali.

| **Filijalka »Banca d' Italia«** v Zadru. Iz Trsta se poroča, da se namerava ustanoviti v Zadru podružnica največjega italijanskega denarnega zavoda. V ta namen je že odpotoval tjakaj uradnik imenovane banke, da izvrši predpriprave za ustanovitev.

| **Prost izvoz usnja iz Čehoslovaške.** Kakor se javlja iz Prage, bo dovolila vlada tekom prihodnjih dni prost izvoz usnja in fabrikatov.

| **Promet z Bolgarsko** zopet odprt. Ker je pričela bolgarska vlada vračati zadržani železniški materijal, je odredila naša vlada, da se zopet vzpostavi železniški promet z Bolgarsko.

| **Prodaja sladkorja iz domačih tovarn.** Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel je z odločbo z dne 18. decembra 1920 št. J. 16161 dovolilo sladkorim tovarnam v Osijeku, Novem Vrbasu, Brvenki, Vel. Bečkereku in Pelmonoštru, da smejo brez posebne dovolitve imenovanega ministrstva prodati sladkor trgovcem in sicer vsaka tovarna do 100.000 kg. Posamezni trgovec ne more dobiti več, kakor 500 kg. sladkorja in je dolžan ga prodajati porabnikom kvečjemu za K 4—dražje od tovarniške prodajne cene. Pri nakupu sladkorja se morajo trgovci izkazati s potrdilom, da so zadostili davčni dolžnosti v prejšnjem letu.

| **Zvišanje cen nemškemu olju.** Oljni sindikat v Nemčiji je zvišal cene olju za 60 mark pri 100 kg. Temeljna cena olju in za oljate fabrikate znaša pri najnižji prodajni kvantiteti 50 ton od 6. januarja 800 mark za 100 kg.

| **Nemška žetev.** Končni rezultat nemške žetve v letu 1920 pokazuje v milijonih tonah: pšenica 2.22 (2.17), rž 4.97 (6.10) in krompir 28.25 (54.12).

| **Bankerot angleških podjetij.** V prvih 11 mesecih leta 1920 je propadlo v Angliji za polovico več tvrdk, kakor pa leta 1918. Tudi hipoteke na družbe so se precej zvišale. Skupno je bankrotiralo v letu 1919 682 tvrdk, po največ trgovine s platnom in drobnino.

| **Produkcija umetnih gnojil na Poljskem.** Po poročilih iz Varšave je odredilo poljedeljsko ministrstvo posebne ukrepe, da se zagotovi v poljedeljske svrhe potrebne množine umetnih gnojil. Spomladi lanskega leta se je ustanovilo tri tovarne superfosfata in sicer v Poznanju, Krakovem in Varšavi. Ministrstvo je nakupilo na Norveškem 300 vagonov superfosfata. Drugih vrst umetnih gnojil, kakor n. pr. Thomasovo moko, se ne more izdelovati na Poljskem. Iz Anglije se je izvozilo 1500 vagonov umetnih gnojil kot kompenzacijo za sladkor in se je razdelilo kmetom v izmenjavo za žito ali sladkorno peso.

| **Nemška skrb za kapital v Evropi.** Ravnatelj »Standart oil Company« Brestfort se je izjavil pri svojem nastopu, da bi zamogla Evropa vplačati svoj dolg le z izmenjavo blaga. Radi tega je treba v Evropi in Ameriki ustanoviti kreditni sistem in izmenjavati izdelane produkte z surovinami. Na ta način bi došla Amerika do svojega v Evropi naloženega kapitala in bi se hkratu tudi olajšal vpliv trgovine v Evropi.

| **Odkritje kaolinove zemlje v Avstriji.** V bližini Waizenkirchna na Gornje Avstrijskem so se odkrile velike in skoro neizčrpane zaloge prvovrstne kaolinove zemlje, ki skoro prekaša ono iz Karlsbada. Pričelo se je takoj z izdavo tovarne porcelana v velikem obsegu in z najnovejšimi stroji in pripravami. Sodi se, da bo tovarna še to leto obratovala ter bo

na ta način Avstrija v tem produktu skoro neodvisna od čehoslovaške porcelanske industrije. Tudi v Schwertbergu so se baje odkrili slični bogati skladi.

| **Nemška filmska industrija v Angliji.** Angleški listi poročajo, da si je nabavila zveza angleških filmskih gospodarjev celo vrsto filmov nemške produkcije. Filmi se bodo ker vlada v angleških širših slojih precejšnja antipatija do nemških proizvodov, najprej uprizarili v Ameriki in bodo potem šele, najbrže s kako ameriško znamko, predvajali v Angliji.

| **Državni dolgovi vojskojuhih se držav.** Francija je imela leta 1913 32 milijard dolga, sedaj dolguje raznim državam 335 milijard, Anglija preje 18 sedaj 186, Nemčija v mirni dobi 5 1/2, danes 230, Avstrija 11—86, Amerika 5—125, Italija 15—96, Belgija 4—15, Romunija 21, Madžarska 57, Čehoslovaška 36, Poljska 41 milijard frankov v zlatu, Rusija ne priznava nikakega dolga in nima radi tega tudi nikakega kredita.

| **Anglija in trgovina z podonavskimi državami.** Angleški trgovski krogi se živo zanimajo za sedanjo politiko angleške vlade o srednji in vzhodni Evropi. Oni so mnenja, da so ekonomski interesi Poljske, Čehoslovaške, Avstrije, Romunije, Madžarske, Jugoslavije istovetni. »Manchester Guardian« se živo zanima za upostavo trgovskih odnosov s temi državami.

| **Japonska industrija letal** je po nekom sporočilo iz Tokia šele v povojih. Razvijanje letalstva je v primeru z evropskimi deželami na zelo nizki stopnji. Od velikih japonskih privatnih tvrdk je izdala tovarna Witsubishi dosedaj nad 7 milijonov jenov za italijanske in francoske modele zemskih letal, med tem ko skuša uporabiti arzenal Kawasaki angleške »Handley—Page« za hidroplane.

| **Ukrepi za dvig sladkorne industrije na Poljskem.** Da se dvigne produkcija sladkorja na Poljskem, se je določilo naslednje cene sladkorni pesi: Temeljna cena za 100 kg sladkorne pese kampanje 1920-21 znaša v celi Poljski 100 mark. Razven tega se bode po dokončanem pošiljanju izplačevale posebne premije za vsakih 100 kg po 10 mark v kongresni Poljski, levo Visle in v zapadni Poljski ter 40 mark v kongresni Poljski desno Visle in Galiciji.

Razno in humor.

Tekma zamorskih lepotic. Izdajatelj »Afrika and Orient Review« Duce Mohamed Ali je razpisal nagrado 100 liber za najlepše zamorsko dekle ali ženo. — Razpis te nagrade je vzbudil veliko zanimanje med zamorskimi krasoticami Sudana z Južne Amerike in Vpadne Indije. Mohamed Ali hoče na ta način dokazati, da so tudi med zamorskim ženskim svetom lepote, ki popolnoma odgovarjajo zahtevam Evropejcev, ker se tiče ženske krasote. Po poročilih angleških listov se je prijavilo že veliko število zamorskega ženstva, ki tekmuje za to nagrado. Mohamed Ali je prepričan, da se mnogo zamorskih lepotic more staviti v eno vrsto z evropskimi ženami kar se tiče plemenitosti potez in ostalih ženskih dražesti.

Originalni boljševiški časopisi v Rusiji je veliko pomanjkanje papirja. Radi tega so po nekaterih mestih ustanovili »ustmene« časopise. V to svrhu so zgrajena velika poslopja. Prostori teh poslopij so popisani naslovi člankov in raznih vesti, kakor jih običajno prinašajo listi. Na določen čas, kadar ti časopisi izhajajo, se zbere občinstvo v poslopje. Vsak novinar čita glasno množici to, kar je napisal. Kadar je lepo vreme, izhajajo, ti časopisi tudi pod milim nebom.

Viljem ne živi slabo. Z denarjem ki ga dobiva iz Nemčije, mu bo kmalu tudi omogočeno, povrtni se na prastavni tron svojih dedov. V angleški spodnji zbornici je neki poslanec o-

pozoril vlado na uradno poročilo, ki pravi, da je dobil Viljem od januarja lanskega leta do danes iz Nemčije vsoto, ki presega 4.200.000 funtov šterlingov. Treba bi bilo, da se zapleni vsa hohenzollerska imovina, ki bo kot podpora nemškega kajzerskega imperijalizma bolje opravila svoj namen, kot pa da gre v žepe pangermanskih monarhističnih agentov. Bonar Law je dotičnemu poslancu odgovoril, da je angleški poslanik v Berlinu že dobil navodila, ki se tičejo tega vprašanja.

Statistika stavk. Londonsko časopisje objavlja statistiko stavk v raznih deželah, in katere je razvidno, da ni delalo v prvi epohi 1920 9 milijonov delavcev 4 milijone dni.

Amerika je dežela zadovoljstva, visokih plač, prosperitete in vseh drugih dobrot, ki so mogoče na svetu. — Samomori pa neverjetno naraščajo. Dne 15. oktobra je 115 ljudi v raznih krajih Zedinjenih držav izvršilo samomor, med njimi 35 žensk. Zadnje najvišje število samomorov je bilo 160 v enem dnevu. Vsi nesrečni ljudje pa ne napravijo samomora in njihovo število ni majhno.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Iščemo strojepisko, zmožno tudi slovenske in nemške stenografije. Oglasiti se osebo pri jugoslovanskem inženirskem podjetju, Veitinska ul. 34-I. 47 2-2

Otroški voziček »Brenna-bor«, zelo dobro ohranjen, se proda. — Vprašanja na upravo lista. Smoletova ul. št. 8, vrata 2. 42 2-2

Kuharico, ki zna samostojno in dobro kuhati ter pomaga pri drugih hišnih opravilih, išče nujno majhna odlična družina v Zagrebu. Predstaviti se: Skladišno i otpremničko društvo, Maribor, Aleksandrova c. 35. 40 2-2

Proda se: Povračnik iz svilenega pliša, čevlje za moške, ženske in otroke, svilene bluze raznih barv itd. Aleksandrova cesta št. 44, III. ndstr., vrata 20. 55

Tečaj za prirobojevanje

pričenja v damskem modnem salonu Marije Klemische 20. januarja. Kdor bi se še hotel tečaja vdeleževati, naj se do tega dne javi na Aleksandrovi cesti 12-II. 53

Bukovje

za 1000 do 1500 klatrov drv za kurjavo se proda. Ponudbe pod »Bukovje« na upravnistvo. 52

Hiša

v Mariboru, s 4 stanovalji, se proda. Vprašati: Goričan, Lajsteršberk 343. 54

Velik zaslužek

agentom obojega spola nudi neka dunajska tvrdka za občevanje s privatnimi strankami. Kaucija nepotrebna. Predstaviti se je z dokumenti v hotelu »Union« pri vratarju. 51

Stanovanje

1 soba in kuhinja se zamenja za stanovanje 2 do 3 sob. Naslov pove uprava. 44 2-2

Zahtevajte v vsaki gostilni in kavarni »Tabor«!

All ste že pristopili.

Jugoslovenski Matici?

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strojepisja in stenografije, se takoj sprejme. 33 4-4

G. Hoffmann in drug Maribor, Maistrova ul. 17-I.

Sprejme se gospodična kot prodajalka

vešča slovenskega in nemškega jezika, v specialno trgovino kolonijalnega blaga. Ponudbe pod »Prodajalka« na upravo. 34

Trgovski lokal

s skladiščem v središču mesta, s prevzetjem usnja (eventuelno brez usnja) in inventarjem se takoj odda. Pojasnila se dobe v Dravski ulici št. 10, trgovina usnja. 35 3-3

Pohištvo

po tvorniških cenah, kakor spalne sobe iz mehkega in trdega lesa, kuhinje, pisalne mize in razno drugo pohištvo se dobi v zalogi tvornice pohištva P. Hochegger in drugovi, Koroška cesta 46—53. 30 5-5

Iščem za takoj:

1 prostor, v katerem bi se lahko izdelovali kem. predmeti. 1 suha klet, 1 prostor za pisarno. (Je lahko tudi v okolici mesta).

loban, Aleksandrova cesta 64-I. 49 2-2

Koni

valaške pasme, 3 in pol leta star, naučen vožnje, kakor tudi lahke pločnati voz, ter pokriti voz s komatom in prsno opremo, se ceno proda. Pojasnila v upravi. 36 2-2

Učenec

se sprejme kot litografski strojnik v podružnici Mariborske tiskarne, Strossmayerjeva ulica št. 5.

Saldokontist

majša moč, se takoj sprejme. — Ponudbe na upravo »Tabora«.

Priden in vesten

delavec

se takoj sprejme v tiskarni, Strossmayerjeva ul. št. 5.

»TRIGLAV«

carinsko - posredniško podružnica Tih. S. Miloševića, Maribor Zrinskega trg 5/I. 10-6 909

Opozarjamo naše cenjene naročnike in odjemalce, da smo za inkastriranje inseratov, naročnine ter tiskovin pooblastili g. F. Antončiča, hišnika naše tiskarne, kateri se izkaže tudi s tozadevno izkaznico.

Mariborska tiskarna d. d.

2—3 sobe

pripravne za pisarno, na dobro obiskanem kraju, v bližini glavnega kolodvora, se iščejo takoj proti odškodnini. — Prijazne ponudbe na

Skladišno i otpremničko društvo Maribor Aleksandrova cesta št. 35. 39 3-2